

ZOMBOR és VIDÉKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Csibás Benő-utca 91. szám.
Kiadóhivatal: Kossuth Lajos-utca 152. szám.

Felolós szerkesztő:
Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Egész evre 12 kor., féltre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelenik minden vasárnap és esztűrtőnkön.

A „Zombor és Vidéke” kiadóhivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

Évfordulón.

A mai nappal lapunk egy évi működését lezárjuk.

Ha még oly szerények volnánk is, öntudatunk bizonyos megnyugvással tekint vissza egy évi működésünkre. Az olvasó, aki a helyi és vármegyei viszonyokkal ismerős és aki lapunkat ez év alatt figyelmére méltatta, párhuzamot vonhat a lap *mostani* és *azelőtti* nivója között.

Aki a ma egy éve megjelent „Beköszöntőben” tett ígéreteinket emlékébe véste, jogosult arra, hogy ténykedésünkel bírálva konstatálja, vajon megelégtünk-e ígéretünknek?

Amidőn most egy évi működésünk megyéjét átéljük, élénkbe túll mindama ígért, a melyet beköszöntőkéni tettünk. S tudja Isten lelkiismeretünk nyugodt s meggyőződésünk az, hogy mi *ígéretünket betartottuk* s a sajtó nemes feladatának magaslatán állottunk.

Kitartással s a legnagyobb buzgalommal küzdöttünk ugyanis minden ellen, ami akár látszólag, akár tényleg a Tisza-Bánffy aera által meghonosított *szolgaságot fentartani* törekedett.

A legadázabb politikai harcokban részt vettünk, kivettük magunknak abban a leghaladatlannabb részt midőn a volt nemzeti párttal fusionált szabad elvű Szell-kormány városunkban és vármegyénkben a megpróbáltatás nehéz idejét élte, — a képviselő választások alatt. Sikra szálltunk mindig az *elvek mellett*, anélkül azonban, hogy a *pártfegyelem kedvéért bármikor, bárki ellen is az igazság leplezetlen kimondásától tartózkodtunk volna*; mindent és mindenkit méltaltuk *érdemük* szerint.

Ígértük, hogy *pártot* vagy *személyeket* nem fogunk szolgálni s hogy teljesen feloldjuk magunkat az ily rabbiáncsek alul. Ez ígéretünknek is megelégtünk, mert a lapunk ellen irányított *támadások*, ép úgy mint azon számtalan *kisérlet*, a melylyel ben-

nünket *nyiltan* vagy *álútanon behálózni* igyekeztek, nem tántorított el attól, hogy ígértünk az *elvek védelmében* belátsuk.

Es ime! még e legkorrektelebb és le nem tagadható tények miatt is találkoznak olyanok — s nem egy, lapunk régebb barátaióól, — akik lapunkra e miatt követ dobnak. Aki a *közérdek rovására személyi kultuszt* akar lapunk irányelvéi közt keresni, azt ugyan e helyen hiába óhajtja bármiféle jussón is, mert leha, semmit tevő, nagyásban dolgozó egyének felmagasztalását nem engedhetjük meg az arra rátermelt, a közjóét láradozók, önzelenül buzgólkodók, eredményeket és sikereket felmutatók rovására.

A szépet, jót, nemest, érdemest támogatni fogjuk továbbra is, — míg az ezekkel hián levőket üldözni, osztorozni, kiirtani akarjuk ezentul is, — mert mi egyedül és kizárólag az igazi, egyenes, szókimondó, hamisítatlan *közvéleményt* akarjuk szolgálni továbbra is.

A társadalmi élet sivárságát még nem sikerült ugyan benpesitenünk, de a kasztokra bontás mesterfogásait annyira igyekeztünk valódi értékükre redukálni, hogy az értelmiség már kezdi az összetartozandóság érzetét érvényre emelni.

A vármegyei ugy a *városi adminisztráció* szövevényes utaira igyekeztünk viláosságot deríteni s legjobb tehetségünkkel és igyekezetünkkel velettünk fel eszméket, támogattuk a közérdeket, — de viszont az adminisztráció hatlyú hajlásait lenyesegettük, mulasztásokra, hanyagságra rámutattunk. Az ártatlanul üldözötteket védelmünkbe vettük, — de a hibás rendszer v gy személyre s annak leltelleire rászertünk, bármily magas, vagy bármely állás betöltését viselő személy lett legyen az.

Ipar és kereskedelem hathatós előbbre vitele képezte egyik főbb intenczióinkat.

Tanügy és művészet terén vármegyénk és városunk intelligens elemeinek igényeit szolgálható intézmények fejlesztését sürgettük, az arra bivatoltakat buzdítottuk.

Közgazdaság terén elmaradottságunkat feltártuk, annak előbbre vitelevel foglalkozókat nemes munkájukban támogattuk s bangoztattuk, hogy Zom-

bor s vele Bács-vármegye ne legyen mostoha gyermeke az államhatalomnak, mely csak arra jó, hogy rengeteg adót fizessen, de viszont semmi előnyben ne részesüljön.

Vármegyénk és városunk *haladása, nemzeti s hazafias irányban virágzása, lakóinak boldogulása* volt és lesz vezérelvül zászlónkra írva, melyet továbbra is lobogtatni fogunk.

Továbbra is a *közvéleménynek* hű tolmácsolói leszünk s ép úgy kizárólag a *közérdeket* szolgáljuk, melynek minden magánérdeket alávetünk, mert csak ily elvek mellett reméljük vármegyénk és városunk előbbre menetele mellett hazánk boldogulását.

A szerkesztőség.

* Az egyenes adók reformja.

Felhivatalosan jelentik, hogy a pénzügyminiszteriumban az egyenes adók reformja tárgyában az előmunkálatok szakadatlanul folynak. Eddig nagymennyiségű és nagybecsű adatok gyűjtöttek össze. A nyári parlamenti szünet alatt valószínűleg befejezik az előmunkálatokat és azután hozzálátnak az adóügyi törvények kidolgozásához.

* **Tagosítási törvény.** Mint értesültünk, a tagosítási ügy új rendezésének előmunkálatai serényen folynak ugy az igazságügyi, mint a földmívelésügyi miniszteriumokban. Ezen munkálatok azonban, a melyekre nézve az igazságügyi és földmívelésügyi miniszterek minden intézkedést egyetértőleg tettek meg, még nem haladtak addig, hogy a miniszterek konkrét javaslatokkal foglalkozhattak és állást foglalhattak volna. Ebben a tekintetben, hogy mik legyenek az új tagosítási eljárás irányelvéi és mily szervezeti hatóságok végezzék a tagosítást, csak az előtanulmányok befejezése után indulhatnak meg a tárgyalások.

* **Fejérváry Géza báró és a vidéki kisiparosok.** A honvédelevölő és képző intézetek ruhaszükségleteit eddig egy ismert budapesti vállalkozó szállította, a ki a dolgokat a fővárosban levő műhelyekben készítette. Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter, méltányolva a munkahiány miatt az egész ország kisiparosai részéről felhangzó panaszoikat, rendeletet adott ki, hogy a ruhákat ezentul ne egy vállalkozó révén szerezzék be, hanem az ipar fejlesztése, a vidéki kisipar érdekeinek istápolása szempontjából, engedjenek tért a versenyben a kisebb városok kisiparosainak is. A rendelet értelmében ezentul a honvéd központi ruhaház minden egyes intézethez elküldi a szükséges szövetmennyiséget s a ruhákat az illető intézet parancsnoksága varratja meg, annak a városnak az iparosáival, a melynek területén a nevelő, vagy tisztképző-intézet van. A miniszter-

nek ezt a rendeletét csak nemrég küldötték szét és ipari körökben mindenütt nagy örömmel fogadták.

* Plósz miniszter Bácskában. A rigycai kerület képviselője Plósz Sándor igazságügy-miniszter ígértéhez képest, igazbtr. hó 20-ika körül fogja kerületét meglátogatni. Egyben a miniszter terbe vette Zombort is, hol Latinovits Pál főispán vendége lesz, — s mint a Bács-megye írja — megfogja tekinteni az új törvényszéki palota részére kijelölt három telket és pedig a Zsivánovits-félt a bajai uton, a megyeház mögötti és az új templom mentén elhúzódtó házcsoport közt levő telket. A miniszter Rigyicán Lollok Alajos vendége lesz.

* Kongressusi képviselő választás Zomborban. Ellenőrizhetlen hírek keringnek az egyes pártok részéről. Ma Masicsnak, holnap Drakulics pártnak van többsége — nem is tíz — husz, de 100 többségről beszélnek. Mi hiszük és kívánatosnak tartjuk mindkét párt részére, hogy a békés kiegyezés az utolsó lépésére léte jöjjön, bár annak létre jötte felette nehéz. A Drakulics-párt le nem mondhat, mert hisz a mult választáson a többség az övé volt, — a Masics párt meg vissza nem akar lépni, — mert akkor érthetetlen és hiába való volt a petíció. Mindazáltal a Masics-párt néhány higgadtabb eleme közt, megfelelő formalitások mellett bajlandóság mutatkozik a kiegyezésre és Masics jelölt visszaleptetésére, bár a szállási gazdák közt nagy az elkeseredés is a béke csak szinlegesnek mondható lenne. A választás kedden lesz.

A villamos világítás.

(D.) Mindenkinék, aki Zombor város érdekeit szívén viseli, tőle telhetőleg komolyan, alaposan és behatóan kell foglalkoznia a világítási ügygyel. A városnak kiváló érdekét képezi, hogy helyesen oldjuk meg ezt a fontos kérdést.

Már évek óta az az irányelv vezeti a számottevő tényezőket, hogy a villamos világítást csinálja meg a város maga, más szóval létesítse a város a házi kezelést, ami néhány év múltán nemcsak ingyenessé tenné a közvilágosítást, hanem teljesen megbízható adatok szerint, rövid idő múlva tetemes, egyre növekedő jövedelmet is hajtana a városnak.

A zombori közfelfogásba mélyen beleykörezett az a helyes vélemény, hogy egy életerős, fejlődő város mint Zombor, nem bízhatja idegen kezére olyan nagyfontosságú vállalatát, mint a villamos áram szolgáltatója.

Igaz ugyan, hogy házi kezelésben a tervezett nagyobb arányú közvilágítás bele fog kerülni vagy 27 ezer koronába, de viszont az is bizonyos, mint ezt számos példa igazolja — hogy a házi kezelés legkésőbb 3—4 év múlva annyit jövedelmez a magánfogyasztás utján, hogy a közvilágítást ingyen kapja a város. Később pláne tekintélyes jövedelmet hajtana a villamos telepek. Ezt bizonyítja a külföldön egész sora a városnak, hazánkban pedig Kecskemét, Nagybecskerek, Pécs, Nyíregyháza, Makó, Hódmezővásárhely stb. stb.

Aki a városok villamos világításának kérdését ez utóbbi időkben figyelemmel kíséri, bizonyára tudja, hogy mint más városoknál úgy Zombornál sem hagyná jóvá a miniszterium a városnak a világítási ügyben való döntését, ha az nem a házi kezelés mellett szólna, mivel a házi kezelés az ország több vidéki városában bevált és pompás jövedelmi forrást képez. A miniszterium, midőn ezt a kijelentést tette, teljes tudatában volt annak, hogy mit mond.

A villamos világítás ügye, noha közönségünk egyre fokozódó türelmetlenségével várja annak megoldását, csaknem egy év óta megfellegett. Azóta, mióta az ajánlatok beérkeztek a városhoz, tanácsközökbe fullad a mi villamos világításunk. Harsogó mementora, riadó figyelmeztetésére van tehát szükség: cselekedjünk végre valamit!

Az ügy intézői mintha álmodoznának, mintha ragyogó szép álmokat szőnének a fényárban úszó Zomborról. Méltóztassék felébredni uraim! városunkat az álmok nem fogják világítani. Ahhoz munka kell, nagy, alapos és nehéz munka; ahhoz építeni kell, utazák kövezetét felszakgatni, oszlopokat felállítani, ami sok időbe telik. Mi pedig már alaposan ráuntunk az egyiptomi sötétségre.

A közelmúlt napokban ismét érkezett a városok két ajánlat. Elmondtuk véleményünket mindkettőről. A számok előnyös csoportosítása keesegtetővé teszi azokat, de mind a kettőnek az a magja, hogy busás hasznot biztosítsanak a vállalkozónak. A két ajánlat elfogadásának lehetőségét megsemmisíti a helyesen és realisan számolni tudó közönség elvi álláspontja is. Hiszen ez ismét kizárna a házi kezelést, hiszen így ismét kiadnánk kezünkől a villamos világítás kitűnő és jövedelmező üzletét végül, az ilyen elhatározást esetleg jövő sem hagyná a belügyminiszter.

Minden újabb ajánlat megérkezése bennünket abban a véleményünkben, hogy a villamos világítás valóban jövedelmező vállalkozás, amelyet a városnak magának kell megcsinálni. Es minél kedvezőbb az ajánlat, annál nyugodtabban csinálhatjuk meg a házi kezelést. Csakhogy ezekre az utólagos ajánlatokra ne pocsékoljuk el az időt.

A rendelkezésre állott hosszú idő elég lehetett arra, hogy a város vezető emberei teljes és alapos tájékozódást szerezzenek a villamos világítás ügyében és úgy tudjuk, hogy ezt meg is tették, mert ha eziránt kérdést intéznék hozzájuk, mindig az a válasz „meg lesz, nemokóra meg lesz.”

Ugy látszik tehát, hogy a kérdés már elő van készítve: döntünk hát végre az ég szerelmére! Holnap hétfő, holnapután kedd, napok, hetek, hónapok múltán, tegylen hát végre az igen tisztelt bizottság elhatározó döntő lépést. Ne odázzuk a dolgot, hanem siessünk! A közönség érdeke parancsolja.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrogh vármegye egyetemét képező törvényhatósági bizottsága folyóévi II. rendes évnegyedes közgyűlését f. hó 17-én tartotta meg, a bizottsági tagok nem valami nagy részvétele mellett.

Latinovits Pál főispán a gyűlést pont 9 órakor megnyitván, igen szívesen szavakkal üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat. A jegyzőkönyv vezetésével Vojnits István főjegyzőt, a szállani kívánók feljegyzésére pedig Lederer Pál tb. főjegyzőt bízta meg.

Napirend előtt az elnök főispán igen szép szavakkal emlékezett meg a napokban elhunyt Róheim Károly megbízottági tagról, ki a vármegye közelének mindenkor igen lelkes bajnoka volt; indítványozza, miszerint az elhunyt családéhoz részvétírat intézessék, mi is egyhangulag határozattá vált.

A tárgysorozat első pontja, az alispáni jelentés volt a vármegyei közügyek állapotáról. Az igen szépen megszerkesztett s Vojnits István főjegyző által felolvasott jelentés, kimerítő felvilágosítást nyújtott, az elmúlt évnegyed alatt történt, s vár-

megyenket érdeklő dolgokról. Az egész jelentést — hozzászólás nélkül — a közgyűlés tudomásul vette.

Az alispáni jelentés után tárgyalattak a miniszteri leiratok, más törvényhatóságoknkat átiratai, egyes előterjesztések és a közönségi határozatok. Mindezen ügyeknél minden hozzászólás nélkül, az állandó választmányi javaslata vált határozattá. A nagy tárgysorozat minden egyes pontját nem részletezzük, de egyet azok közül igen nagy fontosságúnál és horderejénél fogva, kiemelünk, Latinovits Pál főispán egy átiratot intézett a törvényhatósági bizottsághoz, a vármegyei árva-szeretetház ügyében. Az átiratot magától alább szöszörint közöljük, melynek figyelmes átolvasásánál, igen tisztelt olvasóink, meggyőződést szerkezhettek, ami igen tisztelt s mindenki által, párt, felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül, főispánunknak fenkölt gondolkodásáról, nemes eszeledetéről s igazán mindenre kiterjedő figyelméről. A vármegyei törvényhatósági bizottság még régen kimondotta, miszerint a vármegyei székhelyén, árva-szeretetházat létesítse e célra 2%-os pótdadót vetett ki. Ezen alap a mai napig körülbelül 700,000 koronát tesz ki. A telket is megvette már a vármegye, azonban ezen összeg az ilyen nagyszabású középület felépítéséhez s fenntartásához még most sem elég s ki tudja, mikor áll majd akkora összeg a vármegye rendelkezésére, hogy abból, a tagadhatlan nemes célt, megvalósítsa. Ezen összeg tehát igaz, hogy kamatoz, de mégis csak olyan lekötött tőke, mely miatt a vármegyei kulturális, gazdasági és más közhasznú alkotások létesítése és fenntartása majdnem lehetetlen. Ezen összeg felszabadítását tervezzi a főispáni átirat és tervezet igen szépen, észszerűen s gondosan. A főispán átirata így szól:

A főispáni szöveem elfoglalása óta szomorúan kellett tapasztalnom azon sajnálatos körülményt, hogy Bács-Bodrogh vármegye, mint olyan a modern haladással lépést nem tarthat, kulturális intézményeket nem létesíthet, sőt ilyenek létesítését még csak elő sem segítheti, s a létezőket nem támogathatja, a gazdasági érdeket s a gazdasági egyesületet nem istápolhatja, a tisztviselők helyzetét nem javíthatja s általában a közéleok érdekében mit sem aldozhat. S ha néha-néha juttathat is pár koronát egyik vagy másik közleokra, egy vagy másik kulturális, avagy gazdasági intézménynek, a nyújtott támogatás oly csekély, hogy az sem a vármegye méltóságának nem felel meg, sem pedig nem lehet akkora, hogy azzal valamelyes maradandó eredményt lehetne elérni. Utalok csak a vármegyei gazdasági egyesület és a vármegyei történelmi társulat helyzetére. Utóbbinak kulturális, előbbinek pedig gazdasági szempontból elvitázhatatlanul fontos, nagy horderejű szerepe van. S mindkét intézmény küzdve-küzd, formálisan tengődik s küzdelemteljes fennállását egyedül néhány lelkes ember erős kitartásának köszönheti. S a vármegye e két fontos intézmény küzdelméte szinte tétlenül nézi, — az erkölcsi támogatáson kívül alig juttathat valamit a részükre. Sőt éppen a folyó évben történt meg, hogy az eddig juttatott pár száz koronát is kénytelen volt a vármegye megtagadni.

Ezen sajnálatos állapot abban leli indokát, hogy a vármegyeének megfelelő pénzalapja nincs. Az ugynevezett közzgazdasági, közművelődési és jótékonyasági alap aránytalanul csekély s ezen alap jövedelme a vármegye nagyságához s a fontosabb fontosabb és támogatásra, illetve megoldásra váró célokhoz képest határozottan jelentéktelen.

Igaz ugyan, hogy ez az alap 2%-os megyei pótdadóból évenként 20,000 koronával gyarapítatik, de még így is na-

gyon hosszú idő múlva lenne az alap tökéje akkora, hogy az utána várható jövődelemmel bármit is alkotni s egyes közhasznú célokat és intézményeket megfelelően támogatni lehetne.

Ezen kedvezőtlen viszonyok mellett az egész vármegye közönsége át van hatva a haladás szellemével; mindenki belátja, hogy a nagy megyének a kulturáért, a közgazdaságért s a közlakosság szellemi és anyagi jólétéért az erkölcsi támogatás mellett a valóságban is tenni és áldozni kellene. Amde ez a tudat csak óháy, ábránd marad, mert minden ilyen irányú törekvés megtörik a kellő anyagi eszközök hiányán.

Elkerülhetlenül szükségesnek tartom tehát, hogy a vármegye a jövőre nézve az említett szempontokból kellő anyagi erővel rendelkezze. A kérdés könnyen megoldható lenne az által, ha újabb megyei pótdát vettették ki. Amde minden ilyen irányú szándék nemesak hogy távol áll tőlem, hanem minden ilyen irányú törekvést — indulna az bárholon is ki — a magam részéről nem is támogatnék. Mert sem helyesnek, sem méltányosnak nem tartom, hogy a népet újabb teherre rójuk meg.

Óda kell tehát törekedni, hogy a meglévő eszközökkel és erővel orvosoljuk a bajt s a meglévő keretben hozzuk a vármegyét abba a helyzetbe, hogy alkotni, a kultúra és közgazdaság érdekében tenni képes legyen.

Ezen nehéz, de éppen annyira fontos kérdés tanulmányozásánál figyelemem a vármegyei árva- és szeretetház alapra irányult. Ha valami módon az árva- és a szeretetház ügyét meg lehetne oldani, ugyanis a 20%-os megyei pótdátból évről évről ezen alapra eső 100—110 ezer korona felszabadulna; felszabadítható lenne a közgazdasági, közművelődési és jótékonyági alapra eső évi 20,000 korona is, mert ha ezen alap céljának megfelelő évi költségvetési előirányzat lesz, úgy az alap növelése fölösleges.

Teljes tisztelettel és méltánnyalással adózom azon nemes elhatározásánál és azon humanus gondolkodásmódnál, a melylyel a tekintetes törvényhatósági bizottság az árva- és szeretetház felépítését kimondotta és e célra az alapot megteremtette. Amde nem szabad figyelmen kívül hagyunk azon körülményt, hogy ez az elhatározás a míg egyrészt a vármegye más sok fontos célra is szüksége alapotkészségét lekötö, addig ezen nagy anyagi áldozat dacára is egyelőre még csak gondolni sem lehet a szép terv megvalósítására. Az árva- és szeretetház-alapnak jelenlegi álladéka közel 700,000 korona és a beszerzett telek. A törvényhatósági bizottság határozata szerint az árva- és szeretetházat oly nagy arányokban kell felépíteni, hogy a 200 árva befogadására alkalmas legyen. E mellett az építkezés csak akkor kezdhető meg, ha az alap oly nagy lesz, hogy az építkezés és beruházás után fennmaradó összeg évi jövedelméből a szép intézmény egyuttal fentartandó is lesz. Hosszú évekre volna még tehát szükséges, hogy az alap a kellő óriási nagy összeget elérje s így a vármegye a nélkül, hogy egyéb kulturális avagy közgazdasági kérdéseket felkarolhatna, filléréit még évek hosszú során át egyelőre meddő tökegyűjtésre lenne kénytelen fordítani.

Ezen ténynek konstataciója mellett felhívom a tekintetes törvényhatósági bizottság szíves figyelmét azon körülményre is, hogy a szép terv ma már elvesztette aktualitását. Mert időközben az állam bücsen gondolkodott a lelenczek s az elhagyott gyermekek ellátásáról. Az állam ezen atyai gondossága mellett külön megyei árva- és szeretetházra szükség nincs, annál is inkább, mivel a mi községeink átlag igen jól vannak szituálva s néptünk sem olyan szegény, hogy a lelenczek és elha-

gyott gyermekek jó része itt vagy ott melleg tűzhelyre és gondos ápolóra ne találja. Más részről pedig a mi nagy vármegyénk lakossága adófilléireivel éppen úgy hozzájárul az állami lelenczházak fenntartásához, mint más megyék lakossága; mért tartana tehát a mi megyénk külön árva- és szeretetházat fenn és mért ne venné igénybe, a mihez joga van, amihez hozzájárul, mért ne venné igénybe az államnak intézményeit.

Ezek alapján a magam részéről helyesnek tartanám, ha a törvényhatósági bizottság az árva- szeretetház építésének kérdését a napirendről levenné e helyett feliratilag felkérné a belügyminiszter öngyümölcsöségét, hogy Zomborban a vármegye székhelyen állami árvaházat építtessen olyformán, hogy abba 7 éven felüli gyermekek vételesen fel és azok egyszerűsind a kertészet, szőlészet, és gyümölcsészetben kiképeztesse. S hogy a vármegyének az árva- és szeretetház építésének elhatározásában megnyilvánult humanus gondolkodásmódja mégis valamely formában testet öltö, hogy továbbá az állami árvaház létesítése minél könnyebben keresztülvihető legyen, a belügyminiszterhez intézendő feliratban a vármegye közönsége egyidejűleg felajánlhatja a kormánynak az árvaház építési céljaira az árva- és szeretetház alaplóból — mondjuk 300,000 koronát és a fenti szakképzés céljaira szükséges, szintén az árva- és szeretetház-alap terhére Zombor városától méltányos áron vásárlandó 100 hold föld (a 1100 □-öl) vásárlására 100,000 koronát és a meglévő telket.

Ha a vármegye közönsége e tervet elfogadná, s ha a terv megvalósulna, az árva- és szeretetház-alaplóból jelentékeny összeg maradna fenn, a mely egyéb fontos és közhasznú célokra volna fordítandó. Elhatározhatná a vármegye közönsége, hogy a 2%-os megyei pótdát bizonyos meghatározandó szintűen fűdős és fontos célokra — ezek között például a tisztviselők helyettesének javítására — tovább is kivetné.

Ekként a vármegye közönségének újabb megterhelése nélkül az árva- és szeretetház eszméje is megvalósítható s a vármegye egyuttal a nagyságának tekintélyének és gazdagságának megfelelő pénzügyi helyzetbe jutna s a jövőben áldozhatna a kultúra és közgazdaság nálunk nagyon elhanyagolt érdekeinek is.

Nem szándékom a törvényhatósági bizottság belátását és elhatározását befolyásolni, de azon őszinte ügyszeretetről folyólag, a melylyel a vármegye jövője, sorsa és minden ügye iránt érdeklődöm, szükségesnek tartottam a törvényhatósági bizottság figyelmét a fent előadottakra felhívni.

A közgyűlés nagy éljenzéssel egyhangulag elfogadta az állandó választmány javaslatát, a melyet következőkben adjuk: Hálás elismeréssel adózik a főispánnak az előterjesztésért, s kimondja, miszerint a vármegye árvászeretetházat nem létesít, hanem felkéri a kormányt, miszerint építesse s tartson fenn a vármegye székhelyén egy 200, hét éven felüli árva befogadására szolgáló állami árvaházat, hol csakis vármegyei illetőségek nyerhetnek majd elhelyezést, minek fejében a vármegye törvényhatósága a kormányra rendelkezésre bocsátja a már e célra megvásárolt telket, továbbá 300,000 koronát az építkezéshez; 100 hold földet vásárol továbbá a várostól, melyen gyümölcsös kert, szőlészet s más egyéb létesíttetik, s itt nyerne majd oktatást s tanítást azok a szegény árvák, hogy később onnan kikérülve megkereshessék majd mindennapi kenyerüket.

Az ekként felszabadult összegről fennmaradó rész pedig fordítandó fog kulturális, gazdasági, más közhasznú célokra s a vármegyei összes tisztviselők fizetésének rendezésére illetve felelőtlésére.

A főispán átiratában kifejezett irányeszmék, lefektetett vezérelvek és a meggyőződés hangján a maga egyszerűségében kimondott arany igazságok nem tévesztették el hatásukat, hosszan tartó éljenzés és taps rengette meg a falakat, az arcok az örömtől kigyultak s a teremben levők a lelkesedéstől áthatva valósággal tiltettek a főispán mellett. Latinovits Pál főispán nemesak keresztényi, emberbaráti, humanitáriusi szeretetét és gondolkodását, de valóban nemzetgazdasági rátermettségét is bemutatta ezen koncepciójával, mely bekoronázta a vármegyei árvatáti ügyeknek a lapos, de nehéz rendezését, melyről volt kicsinyfői is elismerik már, hogy kiváló államférfúi munka és kormányzói képesség bizonylata, ezen sikerült akció.

Gyönyörű terv, nemes, szívre s nemes gondolkozásra vall. Meglétszik benne Latinovits Pálnak atyai jóindulata vármegyéje, és tisztviselői iránt. Ezen eslekedésével oly maradandó emléket állított mindannyiunk szívében, melyet onnan kitörőni sohasem lehet.

Reményeljük, miszerint a kormány is hozzájárul, hogy ezen nemes terv mielőbb megvalósulhasson.

Hirek.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatási miniszter, özv. Krautschneider Ilona okleveles óvónő a bacs-kereszturi állami óvodához óvónőnek kinevezte.

* **Főispáni ebéd.** Latinovits Pál főispán a megyei közgyűlés alkalmából szűkebbkörű ebédet adott a Vadászkiért szállodában, melyen Széchenyi Emil gróf soproni főispán is részt vett.

* **Trautenau emlék ünnepély Zomborban.** A trautenau győzelmes csata évforduló napját, a 23. gyaioezred — mely vitézül kivette részét a diócségből — Zomborban fényesen megünnepelte. Csütörtök este a katonai zenekarral lampionos menet járta be az utcákat. Ehrenberger és Schmidt őrnagykönl úgy a polgármester mint a főispánnal felvonult a menet és néhány szép darabot előadva, szerezéddal tisztelte meg őket. A lampionok vagy 250—300 majdnem mind nemzeti színű volt. Pénteken reggel 8 órakor ünnepies istentisztelet, — dőlben a Ferencz József lakonyában nagy ebéd volt, délután a legénységnek a kaszárnya előtt mulattató játékok, míg este a Vadászkiért Szálló teimeiben igen látogatott s jól sikerült tiszti estély. Az ünnepély s jól tapintatos rendezése Nickel Vilmos alezredes dícséretét illeti. A laktonya nemzeti zászlókkal volt díszítve. A polgári elem részvétele az ünnepélyen ismét igazolta, hogy a kotonaság és polgárság városunkban mily kölcsönös barátságban s jó viszonyban van egymással.

* **Egyházi hír.** A csantavéri plébánost Gyenes Jánost, kit Szabadka város mint kegyur választott meg, a koloccai érsek ezen állásban megerősítette.

* **Gőzfürdőt Zombornak.** Hét-számra tartó esőzések fürdői idyllt teremtetek városunkban. A Zrinyi-utczabeliek oslonakázásáról már szolt az ének, Cservenka külváros viz alá került, a Csihás Benő utczabeliek elzárta a viz, míg a Florián utca alsó része a pomadli gasszeval valóságos árviz képet mutatott, bár a kis beadáni utca lakói is az ablakon keresztül juthattak szárazon ki az utczára megtelven az udvarok és kaptaljuk fél méter magas vízzel, — így is bizonyítván az aszfaltozás áldásos voltát — persze káramkodással egyvite. Ki gondol ilyenkor gőzfürdőre, mikor fürdünk úszunk, elegendő? Csak hogy az ilyen fürdőzésből nem kértünk és különben még megeshet velünk, hogy a

napokban megalakult zombori vízlecsapoló társulat ki vezeti ezen fürdőknök vizét is a városból, hát akkor még nagy esőzések alkalmával az egek csatornáinak kegyelméből sem lubiczkolhatunk, — tehát ne felejtjük el a motót: gőzfürdőt Zombornak.

* Elemi iskolai vizsgák a zombori kath. iskolákban. A zombori r. kath. iskolákban az elmúlt héten lettek megtartva a vizsgák a kiküldött iskolaszéki tagok jelenlétében, mindenhol örvendetes haladás és előmenetel tanusította a zombori tanítói kar egész éven át kitartó, fáradságos ügybuzgalmát és pályaszeretét. Ép úgy az apácák által vezetett zárda iskolákban, és a vizsgákkal a tanév belet fejezve, hol a kintülő vezetés, a női nemhez illő pedagógiai ismeretek hazafias irányban lettek az egyes osztály vizsgákon bemutatva, melyeken tiszt. dr. Huber Lipót főszenteszéki iskolaigazgató elnökölt. Végül megható, szép beszédet intézett a növendékekhez keresztény eszmei magaslata emelkedve a vallás erkölcsi oktatás üdvös, szép, hasznos és nemest voltát a főle megszokott ékes szólással fejtegette, mely mint a növendékeket úgy a megjelent szülőket is milyen meghatotta.

* Adomány a zombori új templom részére. Mint bennünket értesítenek, a zombori új templom részére egy művészi kivitelű nagy szöszéket ajánlott fel Majorossy János felszentelt tini püspök. Ezen örömhír városunkban bizonyára nagy örömet fog kelteni. A tornyok külső kőműves dísz vakolását folytatják míg felül a réz- és palafedést fogják e napokban megkezdeni. A keresztet tűz aranyozását Schick Rezső zombori aranyműves most végzi 18—10 nap múlva a keresztet ünnepélyesen fel lesznek téve.

† **Gyászhir.** Scherer Ferencné született Müller Jozefin; Scherer Ferencné zombori kereskedő neje f. hó 27-én élte 40-ik évében elhunyt Zomborn. Temetése ma d. u. 4 órákor lesz. Őt árva siratja benne a jó anyát.

* Kinematograf. A Falcione-féle nagy dohány tőzsde előtt felállított sátorban — gőzgéppel hajtott kinematograf mutatványok láthatók, melyek csodás hűséggel az újabb kor eseményeit tárják elénk. A villanyos képek igen szépek és sikerültek s tegnap a megnyitás alkalmával megjelent nagy közönségnek igen tetszetek. Erdemes a megtekintésre, mely csak bizonyos órákban látható és rövid ideig. Bővebbet a falragaszokon találhatók.

* Tarka szinpad Zombornban. Telt ház, frívól darabok, ötletes szözlalok; egyébként jó előadás, vig kedély hangulat, nevetés és kacagással megvan minden, amit a Tarka szinpad előadásairól mondhatunk, hozzátéve még azt, hogy a „tőzsalimbó és a méh“ angol dal tetszett legjobban, melyet megújraztók a tapsoló közönség.

* A zombori városi tisztviselők fizetésének rendezése. Nem érdeketlen a jelen körülmények között, ha a városi tisztviselőket az állammal levő rangfokozatba beosztjuk. Az alábbi kimutatás ezt szemlünk elé tünteti. A beosztásnál alapul vettük a 13 város közt levő középárványt. A római számok jelentik a fizetési osztályt, mellette levő 1. 2. 3. a fizetési fokozatot; az összegek pedig jelentik a fizetést és a lakás pénz. A midőn ezt közöljük, szolgálatot vélnük teljesíteni a 9-es bizottságnak, ki a tényállásoknál figyelembe veheti. E szerint a polgármester a VI. fizetési osztály első fokozatába jönné, mi megfelelné osztály-tanácsosnak, de lássuk magát a rangsort:

VI—1, 6000—960.

Hauke Imre polgármester.

VII—3, 4000—720.

Thurszky Jenő főkapitány.

VIII—1, 3600—600.

Dekker Pál h. polgármester,
Gyuriscs György főjegyző,
Gergurov főmérnök.

VIII—2, 3200—600.

Láng Gyula tanácsnok,
Latinovics Szaniszló tanácsnok,
Heinecz Kálmán főszámvevő,

VIII—3, 2800—600.

... tanácsnok,
Áuth György pénztárnok.

IX—1 2600—480.

Szabó László II. mérnök.

IX—2 2400—480.

Pocsay Sándor ügyész,
Bikár Vazul adópénztárnok,
Veszelinovics alkaptány.

IX—3, 2200—480.

Gallé Dániel I. aljegyző,
Spanyol József községi bíró.

X—1, 2000—420.

Maximovits M. II. aljegyző,
Szlávy Ferencz levéltárnok,
Konyovits Péter I. ellenőr,
Zomboresevis György II. alkaptány.

X—2, 1800—420.

Popovits István főorvos,
Szabó Sándor alszámvevő.
Omelka Gusztáv II. ellenőr,
Duchon János fő-adótitst,
Martinovics J. rendőr felügyelő,
Rajcsics Károly alszámvevő.

X—3, 1600—420.

Bugarszky Miklós közgyám,
Karnász Kálmán kiadó,
Aradszky György iktató,
Moits Sándor földnyilvántartó,
Vuits György mértékhlitelesítő.

XI—1, 1400—360.

Daninger Adám kórházi orvos,
Józits György gazda,
Cservenkovics Sándor lajstromozó,
Lugumerszky Mladen adótitst,
Konyovits Pál adótitst,
Koczár Ernő „
Ratkó Zsiga adótitst,
Schäfer Ferencz adótitst,
Stojcsics Arkád „
Donoszlovits József házipánzt. titst,
Burnách Márton ügyészi iroda titst,
Lalosevits Miklós iroda titst,
Römer Manó „ „

XI—2, 1200—360.

Huber József kerületi orvos,
Stiebler Sándor irnok,
Purmann Géza „
Kulits Mátyás illeték végrehajtó,
Csupits József adóvégrehajtó,
Sztolizits Mátyás irnok,
Hanzemann Kálmán irnok,
Grigorievits István községi irnok,
2 irnok.

XI—3, 1000 360.

Szauerborn Antal utibiztos.

Ezen beosztás felelne meg az állami tisztviselők rangfokozatának, ha a beosztásnál a 13 városok átlaga vétetnék figyelembe, illetve alapul. A következők pedig: Gyuriscs György, Protics László, Pekánovits László, Pestalics József, negyedmestere 800 korona fizetés 100 korona lakás pénzszel rangsorbá be nem osztatnak. Továbbá a rangsorbá be volna veendő Balczér György állatorvos. Ezen fizetés rendezés a városnak 35900 koronában kerülne, be nem számítva azon állások javadalmasát, melyek az utialapot terhelik. A 20-as bizottság által javasolt rendezés pedig 38400 koronában kerülne, tehát a fennmaradó összeget a szolgák fizetésének javítására lehetne fordítani.

* Dalestély Zombornban. A zombori kaszinó-egyleti dalárda f. hó 30-án a polgári kaszinó-egylet termében tartja ezidei II. alapszabályszerti dalestélyt a következő műsorral: I. Flotus, Mártha. Nyitány előadja a kaszinó-egyesületi zenekar, 2. Genée R., Férfikar. 3. Nessler, Esti dal.

Férfikar. 4. Abrányi Kornél, 4 ik magyar ábránd. Zongorán előadja Türr Aladár ur. 5. Schubert, Jó pásztorom. Férfikar zongora kísérettel. 6. Hubert K., Magyar királyinduló. Férfikar zongorakísérettel.

* Tanképesítő vizsgálat. A helybeli zombori gör. kel. szerb tanító és tanítónőképzőkben a tanképesítő vizsgálatok a mult héten lettek megtartva, dr. Maximovics Miklós karlóczai szerb iskolai tanács tagjának és Vukicevics Gy. Miklós a gör. kel. szerb iskolák főtanfelügyelőjének elnöklété alatt. Az összes vizsgálatokon jelen volt: Gráf Nikáz b. bodrogh megyei kir. tanfelügyelő is, mint miniszterbiztos. Nagyon feltűnt, hogy az érdekeltegyházi hatóság egyáltalában nem volt képviselve ezen alkalommal. A vizsga sikere általában véve kielőgítő, kivált a férfitanítóképzőben, melyben a magyar nyelvből való siker felülmúlja minden kívánni vallót, a mi dicséri Rádics Dusan szaktanár kiváló képzettségét, ernyedetlen buzgalmát és helyes paedagógiai eljárását.

I. I.

* Új doktor. Janovich Gyula, kir. jogtgyi tanácsos fia, Janovich Miklós zombori lakos, a kolozsvári tud. egyetemen a jog és államtudományok tudorává lett felavatva.

* Parki mulatság. Zombornban a városi parkban ma vasárnap a szerb nőegylet, a gör. kel. leányiskolák szegénysorsu tanulónői által készített kézmunkákat kisorsolta — tombola játékokat fog rendezni: Tekintve a jótékony célt közönségünk bizonyára nagy számmal fog részt venni e mulatságon, — ha eső nem lézzen.

* II. József oszász tanügyi utasításai czimmel egy felelő érdekes füzet jelent meg, melynek fordítója és közlője Dr. Dudás Gyula Bács Bodrogh vármegye kir. s. tanfelügyelője. Húsz fejezetben közli a fenkelt gondolkozásu nagy emberbarát rendelőt, melyben korát megelőzve oly utasítások vannak benne, melyek a jelen kor paedagógiai irnyzatnak alapjait képezik. Az eredeti okmány Bács-Bodrogh levéltárában őriztetik, melyről eddig egy tanügyi író sem emlékezik meg, pedig ez az 1779 ben Mária Terézia által kiadott „Ratio Educationis“ kiegészítője egyik legnevezetesebb emléke oktatásügyünk történetének. A munka fordítása Dr. Dudás Gyula szakavatott tollát dicséri, hogy pedig azt közre adta oktatásügyünknek nagy szolgálatot tett, ismertetvén hazai kulturánk egyik régi forrását, miért is elismerés illeti.

* Lányi Géza ozimbalomművész, a budapesti Népszínház tagja, Blaha Lujának, a nemzeti csalógványának kedvelt cimbalmosa, O Felsége Frigyes főhercegnő. Izabella és Mária Anna főhercegnők volt cimbalomtanára, városunkban a legközelebbi napokban hangversenyt fog rendezni, melyre már most felhívjuk olvasóink figyelmét.

* Egy rendőr brutalitása. Pénteken reggel 8 órákor a 19-es számú rendőr az Elefánt szálloda előtt egy védtelen nőt utazó hosszát nagy szitkozódás és lármaközti véresre összevert és oly ép rendőrhöz nem illő magaviselet és brutalitást tanusított, hogy azon nemcsak a csoportba összeverődött intelligens, de a heti vásáron számos jelen levő nagy közönség is megbotránkozott. Felhívjuk ez esetre feleletes hatóságának figyelmét, ki bizonyára ki fogja oktatni, hogy az utczán még a feleséget sem szabad megverni, botrányt csinálni — ép egy rendőrnök.

* Kinematograf és Corso. A kinematografot megtekinteni érdemes dolgot. Nemcsak tanul az ember, de élvez is, amikor meglevenitve lát mindenféle oly dolgot, amelynek látása amugy nagyon sok időbe és pénzbe kerül. De azért minos szükség arra, hogy a most városunkban

1113 szám
kig. 902

Csantavér község előjáróitól.

Pályázati hirdetmény.

Csantavér községben megüresedett lovas-rendőri állásra pályázat hirdetlek.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajlják, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi július hó 15-éig ezen előjárósághoz okvetlenül nyújtásuk be.

A lovas-rendőri állás javadalmazása 600 korona fizetés és 240 kor. loátalány, felszerelést a község ad, ruházatát sajátjából tartozik beszerezni.

Csantavér, 1902. június hó 20-án.

Szokola Gyula s k., Szokola István s k.,
jegyző. bíró.

3478 sz.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye, Kula járásához tartozó **Cservenka nagyközségben** elhalálozás folytán üresedésbe jött **községi jegyzői állásra** pályázatot nyitok, felhívom ezen állást elnyerni óhajlókat, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzáim **f. évi július hó 20-dikáig** annál is inkább nyújtásuk be, mert az ezen időn túl érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Ezen állás javadalmazása a következő:

- 1.) 1200 korona fizetés
- 2.) Szabad lakás
- 3.) 3/4 telek föld és a hozzá tartozó szőrüskert és 2 hold legelő illetmény föld használatára, mely ingatlan után a használatot jegyző tartozik a reá eső földadót fizetni.
- 4.) Szabályrendeletileg megállapított magánunkálati díjak
- 5.) 120 korona anyakönyvvezetői tiszteletdíj.

Bács Kula, 1902. évi június hó 17-én.

Dr. Széchenyi Tamás,
főszolgabíró.

2-3

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Europa legöregebb orvosa, az 1808
ban született

nőgyógyász Peck S. magister

minden gyomorbajt kigyógyít. Levélben s. Lakik Dr. Pataj Sándor ügyvéd úr mellett Zomborban.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Borok 30

krájezár literje

házhoz is szállítva.

Továbbá ó-borok, cognak, likörök, szilvorum, törköll és boraczet üvegekben; a legolcsóbb áron.

Fischer-féle bor-nagykereskedés
Zomborban,

az újtemplom mögött, Zsibory-féle ház.

Az egyedüli valódi angol
A. Thierri gyógyszerész **BALZSAMA**
Egészségfolytató megvizsgálva és jóváhagyva.
Az üvegek csomagolása törvényileg védve van.

Ezen balzsam úgy külsőleg, mint belsőleg használható. 1. Egy felülmulhatatlan hatású gyógyszer tüdő- és mellbetegségeknek, enyhíti a hurutot, a nyálkát feloldja, eloszlatja a legfájdalmasabb köhögést és gyógyítja a régi bajokat is. 2. Kitűnően hat torokgyulladásnál, rekedtség és mindenfélé torokbajoknál stb. 3. Elhajt minden lézas állapotot tökéletesen. 4. Gyógyít felülfenn, gyorsan gyomorgörösöt, kólikát és szagatást. 5. Enyhé hashajtó és vértisztító szer, tisztítja a veséket, eloszlatja a képzett betegségeket és erősíti az étvágyat, valamint az emésztést. 6. Előnyösen használtásnál, lyukas fogaknál és mindenféle fog- és szájbetegségeknél, megszünteti a felhőgést, a száj és a gyomorból eredő rossz szagot. 7. Csodázer mindenféle sebre, forró és más bőrküritések, szemölcsök, égés sebek, megfagyott tagok, megszünteti a fejfájást, fejfájást köszvényt és fülfájást stb. Pontosan megfigyelendő a zöld papíra védjegy, mint fent látható. — Hamisítások ellen legjobb védekezés kizárólag beszerezése a gyárból eredeti dobozokban portómentesen osztrák-magyar birodalom postáállomáshoz 12 kis vagy 6 nagy 4 korona, Bosznia vagy Herzegovinába 4 korona 60 fillér. Kevésbé nem küldetik. Szállítatnak csak az összeg előlegbe kiküldés ellenében vagy megfelelő előleggel.

Allein echter Balsam aus der Schutzzeit-Apparate des A. Thierri in Pragrad bei Reihitseh-Sauerbrunn.

Miért szenved Ön? mikor Önnek rendelkezésre áll olyan szer, amely minden régsobát fájdalom és voszedelmes operáció nélkül meggyógyít az

A. Thierri gyógyszerész **egyedüli eredeti Centifolia kenőcsével.**

amely felülmulhatatlan ugya sebek gyors gyógyítási mintafájdalmak enyhítési képessége tekintetében. A valódi Centifolia kenőcs alkalmazást ad: a gyermekgyógyászatnál, a tejlvasasztás pangásánál, melkmenyei péseknek, orbánczánál, mindenféle régi sérüléseknél, a lábak és kezok nyílt sebeiél lábizzádnál, dagadt lábknál, sőt még eszontánál is; ugyszintén vágott, szürt, lött és zúzott sebeknél, mindennemű idegen testeknek eltávolításánál, u. m.: üveg- és faszilánkoknál, homok- és kavicsmennők stb., mindennemű daganatoknál, karbunkulusnál, sőt rákos daganatoknál is, mindennemű égési sebeknél, fagyott testrészeknél, betegnek felfokvésésnél, nyakdaganatoknál, vőrbátalmaknál, gyermeknek fülfolyásánál stb. — Szétküldés csak az összeg előleges beküldése mellett történik. Ára 2 tégelynek posta és csomagolási stb. költségekkel együtt 3 korona 50 fillér. — Elismerő okiratok halom számra állnak rendelkezésre eredeti kéziratban. Értéktelen utazatóktól óvva intjük a t. közönséget. Minden egyes tégelyen a Thierri (Adolf) LIMITED angalszertár Pragrad a védjeggyel van beégetve mint az fent látható. Mindkét fenti gyógyszer gyógyító képessége utólrhetetlen és nincs kitéve romlásnak, sőt minél régiebbek annál hatkonyabbak és értékesebbek. Nem árt nekik sem hideg, sem meleg, miért is minden nyújtásuk zétküldhető. Majdnem mindig eredményesen segítenek, legalább is az első segélyt vszják meg az orvos megérkezéskor. Természetesen soha sem szabad értéktelen utazatókhoz ugynevezett pótkészekhez nyulni melyekért ezáltalán dobunk ki annyi pénzt, — hanem állandón és szakis ezen két fenjelenzett realis, olcsó, megbizható és amellet teljesen ártalmatlan világhírű szerhez tartsa magát az ember, melyeknek minden családnál, minden oshetőségre elkészülvőkénél kell lenniük. Amely teljesen fenti szereket a valódiságukat igazoló minden jellel ellátva nem kapjátok, leghelyesebb ha vagy közvetlen a készítőjéhez fordulunk megrendelésünkkel és pedig: Thierri (Adolf) LIMITED Schutzengel-Apotheke in Pragrad bei Reihitseh-Sauerbrunn.

Központi főkraktár Budapesten Török József gyógyszerésznél. Zágrábban S. Mittelbach gyógy szerész és Bécsben C. Brady.

VÉJEGY

F E R E N C Z

(pálinka sóborszesz)

Vértes gyógyszerész-féle

használatban a leghatásosabb. Feletlen tisztasága következtében úgy külső mint belső használatra minden nélkülöt legjobban alkalom s, különö en is a most annyiban kedvelt gyomórúszerie (massage). Kitűnő sikerrel használhatók köszvény, esz, meghülés ellen, bennulások, feozomoknál, gyuladák és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására, belsőleg gyomorgörös, rosszlelet, fejfájás stb. ellen. Katonáknek, vadászoknak, turistáknak, levelbordóknak s a talsin sokat gyalogolóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt névjeggyel. — Egy üveg 30 fill. 1 és 2 kor. Kapható gyógyszerárakban, dr guriakban, füzserkereskedésekben. Zomborban: Dörfier Antal, Hay Ignátz, Ifj. Heinalhofer Robert, Lugumersky Plátó, Markovits György, Nikolits István, Szedoje Gargurov és Weidinger A. & S. egyáltalán ott, hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen:

Vértes L. Sas-gyógysz. Lugoson.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

500 forintot fizetek annak, aki Bartilla fogvénének használata mellett (üvege 85 kr.) valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla-Winkler Ed. Wien. 19/1. Sommergasse l. Kapható Zombor: Tárcazy J., gyógyszer., Temesváry J., gyógyszerész. Bács-Bresztovác: Gfrörner György.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Egy jó házból való fiu (izr.)
tanonczul
felvétetik
Wámoscher Mihály
rőfősüzletében
Prigl.-Szt.-Iván.

Helyiség változás!

M. DUKES NACHFOLG.

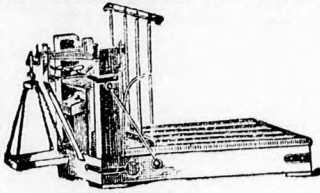
(MAX AUGENFELD & EM. LESSNER)

hirdetési irodája Bécsben

Wien I. Wollzeile 9.

a régi helyiség átellenében van most.

Hirdetési felvétel minden bel- és külföldi lapok részére jutányos áron. Árelőírányzat és katalógus ingyen.

Tavaszi Sportcikkék
Lawn-Tennis, Football, Ping-Pong, kerékpározó, uszó, utazó valamint lovagló sportcikkokről megjelent legújabb képes árjegyzékemet kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

Schöttola Ernő

Budapest, Andrássy-ut, Fonciere palota.

Házeladás

Zomborban, Kalap-utca 584. házszám alatt levő 4 utcái 3 udvari szobából 2 konyha, 2 pincze, nagy udvar és kertből álló, csinosan épült házat szabadkézből, előnyös fizetési módokat mellett **eladásra** ajánlja **SZÜCS ÖDÖN** czég **Baján.**

A Nagyszzebeni Földhitelintézet

törlesztés kölcsönöket

engedélyez rendkívül előnyös föltételek mellett földbirtokokra és nagyobb vidéki városokban — megelőző helyszíni szemle után — bérházakra is. A tőke a kamat-fizetéssel együtt felvett részletekben törlesztetik 30%, 38 vagy 40% év alatt. A kölcsönök kétszázszázalékosan fizetnek ki a zálogvevők teljes névértékében. Kölcsönajánlatokat elfogad és minden fölvilágosítással készségesen szolgál

Halmi Mór

Bank- és Jelzálogkölcsön-üzlet Szeged, Tisza Lajos-utca 27.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka
Zichy Mihály Album.

A Pesti Napló, amely eddigelő Madách Ember trágédiáját Arany balladáját Zichy Mihály képeivel, Katona József Bánk bánját, Kisfaludy Sándor Himfy szerelmeit remek albumba foglalva, és legutóbb a Kéltők Albumát, adta olvasóinak karácsonyi ajándékkul, az idén az eddigelőnél is nagyobb szabású, díszben, tartalomban nemesak az eddigi ajándékokat felülmúló de a könyvtárcsón is ritkaság számba menő díszművet, a

Zichy Mihály Albumot számta olvasóinak karácsonyi ajándékkul. Zichy Mihály képeinek válogatott, impozans albuma foglalt gyűjteményét a Kéltők Albumánál nagyobb és díszesebb alakban. Zichy Mihály világhíró művészi legszebb festményeit és rajzait foglalja magában termelékenység legjavát, amelyek mindegyikéhez legkiválóbb esztétikusaink és műbírázóink írnak szövegmagyarázatot. A valóban remek kivitelű műlapoknak egy része gyönyörű színynyomású lesz, olyan, amilyen eddigéig jelent meg magyar díszműben.

A negyven pompás műlapot, a kísérő szöveget és Zichy Mihály egyéniségének és változatos életpályájának regényes rajzát, valamint Zichy rajza után készült gazdag bekötési tabla foglalja gyönyörű díszes kötetbe.

A Pesti Napló e nagyszabású díszművet az Athenaeum állítja ki. A Zichy Mihály Albumot, amelynek ára az Athenaeum eredeti kiadásában 90 korona, a „Pesti Napló” új kvart kiadásában karácsonyi ajándékkul megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész z évén át fél negyedévé, vagy havonként, de megszakadás nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra.

Szenzációs eredmény! Naponta tömerek köszönő írat.

Minta ingyen! 20 fillér postaköltég ellenében

„IPE” californiai hajövesztő hagnya

egy szenzációs hajövesztőszerszám. amilyen Európában eddig még soha sem volt. Egy csomag „Ipe”-hagnyából minden gyermek maga készíthet mintegy 2 liter „Ipe” hajvizet! a melynek szenzációs hatása valóban mindenképpen meglep. A haj már az első mosás után háromszor olyan sűrű lesz mint előbb volt. A haj soha meg nem esik. A haj sűrűsödését felelősséget vállalunk. Köpa azonnal elküldünk 1 forintt szállítunk mint den világűrbe, (az öszeg beküldése ellenében, eszt leg helyegyekben vagy utánvétel). Mindenkinéket saját érdekében is, hogy egy ilyen csomag valódi Ipe-hagnyát megendeljen. Egyébként szállítunk kész Ipe-hajvizet is levegekben nagyszámú szertit 2,50 1,50 és 1 forint. Ötízre meg mindenképpen hirdetés, ma t rtkán fog megjelenni. Tossék a ezimre pontosan ügyelj, mert más útonban felelősséget nem vállalhatunk. Első amerikai „OJA” vállalat, Bécs, IX. Währingerstrasse 16. I. emelet.

Szenzációs e eredmény! Naponta tömerek köszönő írat.

Cséplő-garnitúra

8-as lövegejű, egészen jó karban, teljes felszereléssel, jutányos áron, szabad kézből eladó. Bővebbet:

CSIHAS BÉLA úrnál.

Levélbeli megkeresések Szóntára (post-restant) küldendők.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etróndi szar lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legjobb istállóban használatban van évaagy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejelőképességének fokozására, csontősrésknél. — 1 doboz ára 1 korona 40 fillér, 12 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Forráskir: **Kwizda Ferencz János**, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár lejedelmi udvari szállító, korlelti gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

Uj Csak rövid ideig! Uj

ZOMBORBAN, A CORSON

Cierke nagy villanyos

kinematograph

Villanyos élő képek gözerővel, saját gépekkel e ezélna külön épített sátorban.

Uj! Bioskop Model 1902. saját villanygépekkel

gözerőre

Naponta háromszor előadás, kezdete este 7, 8, és 9 óraker. Vasárnap többször előadás: délelőtt 10 és 11 óraker és délután 3, 4, 5, 6, 7, 8, és 9 óraker.

Helyarok

I. hely 80 fill, II. hely 50 fill, III. hely 30 fill, Gyermekek az I. helyen 40, a II. helyen 30, a III. helyen 20 fill. Gyermekek örmestertől lefelé a II. helyen 30, a III. helyen 20 fill. fizetnek.

Szerdán július 2-án nagy új műsor

400 gyertyaeréjű vetített fényár.

Előadás kedvezőtlen idő esetén is.

az igazgatóság.

SANTAL EGER

Dr. SCHLESINGER MIKSA

VIZGYÖGYINTÉZET és SANATORIUM

POZSONY, (Cottage).

Általános tudott dolog, hogy a szűz és a fertőzött és leginkább a FÜLDES-fele

Ára: 2 kor. Ha beteg 1 kor., szappan 70 fillér, ruha 1.20 kor. — Készítő: FÜLDES KELLER Gyógyszertár ADAM. — Kapható minden gyógyszerárban.

Általános tudott dolog, hogy a szűz és a fertőzött és leginkább a FÜLDES-fele

MAFELTREM

Ára: 2 kor. Ha beteg 1 kor., szappan 70 fillér, ruha 1.20 kor. — Készítő: FÜLDES KELLER Gyógyszertár ADAM. — Kapható minden gyógyszerárban.

Tanningene hajfestő szer

A szájak és fogaknak legelőjebb az

OSAN

legjobb és legelőjebb sz. é. p. 120 sz. sz. 7. úveg Ára 2 korona

Ezhez buylen. bizalmaszappan 60 fillér.

Fosztésküldési hely: CZERNY J. ANTON, Bécs, XVIII. Carl. Ludw. str. 6

PLATSCHER VILMOS

elismert legszolidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest. IV. Központi Városház.

SCHWANHÄUSSER

rendet tartanak — időt takarítanak

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I. Johannesgasse 2.

Parisi kiállítás: arany érem!

FERNOLENDT

legjobb fényes a világon, a cipőnek gyorsan sötét.

Alapítva 1832. — Gyári raktár: Bécs, I. Schulterstrasse 24. — Mindenütt kapható

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

(ORTHOPÆDIAI MŰINTÉZET)

Budapest, VII. Kerepest-út 32. (a Rókus-kórházzal szemben.)

Sérültek, műtettek, műanyagok, etc. Orvos-előbírati műszerek, kötszerek, betegápolási eszközök.

Gummi és fémhuzal katonalegényesek. Árjegyzék zárt borítékban ingyen.

PFAU FELE COGNAC A LEGJOBB!

Várgyógyítás — Hemoptia

Feltalálja és egyedül képviseli:

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvos

Budapest, V. Váci-körút 18.

ismertető füzet 1 kor. bérmentve.

Mi helybeliek Budapesten a

NEW-YORK kávéház-

ban (Erzsébet-körút 9-11.) találkozunk.

Estenként honnyédrének.

28 ÉV ÓTA!

AZ ELISMERT LEGJOBB MAGYAR BESZERZÉSI FORRASA

MAUTHNER ÖDÖN

BUDAPEST

CS. ÉS KIR. UDVARI MÁRKESZKEDÉSE

ANDRÁSSY-ÚT 23. sz. és ROTTENBILLER-UTCA 33.

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

HOTEL-PAVILYON SZALONKA

Szállásos: SIMON PÁL

BUDAPEST, VI. VÁCI-KÖRÚT 23.

100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt.

Fűtők, melegvíz, kávéház, étkező és szórakozó a hában Vilmos vasúti csatlóhely az úszás pályavárók felé.

HIRDETÉSEKET • REKLAMOKAT szakszerben, pontos és legelőjebb költséggel és azaz azaz

ÁLTALANOS TUDÓSÍTÓ hirdetői osztálya

Budapest, VII. Erzsébet-körút 44.

Tulajdonos: LEOPÓLD GYULA, szerkesztő.

BAYER-fele

MAGYAR TURISTA-TAPASZ

tyukszem, bőrkéreg és bürkenyenyedés ellen

legelőjbb és legelőjebb szer. — Egy liter ára 80 fillér.

1 kor. beutalás után bérmentve — Küldi az egyedül készítő:

VÖRÖSKERESZT GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI. Andrássy-út 84.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriárakban.

The Freshams

Élethosszig tartó társaság

Magyarországban működik 1865 óta

Ungarország a társulat saját palotájában

Budapest, Ferenczy-józsef tér 18.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely

BUDAPESTEN.

Élőfrang kénes forrású gyógyfürdő, német fürdővel, legelőjebb lényű fürdővel, rompa ásványviz-eszókákkal, ké- és kézfürdővel, — 200 kényelmes lakosztállal.

Próbaköltség bérmentve és bérmentve.

SZABADALMAKAT ÉRTEKESÍTŐ VÁLLALAT

BUDAPEST VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 17.

FELVILÁCSÍTÁS DIJTALAN

Dr. Kovács Kézipaszta

Kárpáti Bolya-illat

Az összes létező és bárhol hirdettétt gyógyszerek megrendelhetők

ZOLTAN BELA

gyógyszertárában Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarkán

BENOS-fele

MAGYAR RESTITUTÍÓS-FLUID

lovak és szarvasmarháknek

Az állatok könnyen felvessék, erősítő és lábak megerősítő, a lépésükre és az u. n. lépésükre. — Ára 2 korona. Postán 2.50 kor. kifizetés után bérmentve küld.

JENCS VILMOS

gyógyszertára

BUDAPEST, II. SZÉNA-TÉR 1. SZ.

A legjobb órákat legelőjebb és legelőjebb órák készítésére

BRÄUSWETTER JÁNOS

órák és legelőjebb órák

Különlegességi gyártmányok

Szivattyúk és Mérlegek

mindenféle minden órára.

I. Wellpoh. 10. GARVENS W., BÉCS, I. Schwarzenbergstr. G.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Le Délice”

legelőjbb Fertő cigarettapapír, legelőjbb Fertő szivarokahely

Egyszer meggyújtva, a cigaretta a náikül, hogy belátna egész végig ég.

Mindenütt kapható.

AKACIA SZAPPAN AKACIA-papír 1 kor., AKACIA-araknére 2 k. KÖSZYVÉNY ÉS CSUZ ELLEN REPARATOR